

2018-03-20

Fullmäktige i Kommunalförbundet
svenskt ambulansflyg
222000-3152

Revisionsberättelse för år 2017

Vi, av fullmäktige utsedda revisorer, har granskat den verksamhet som bedrivits av förbundsstyrelsen. Styrelsen ansvarar för att verksamheten bedrivs enligt gällande mål, beslut och riktlinjer samt lagar och föreskrifter som gäller för verksamheten. Styrelsen ansvarar också för att det finns en tillräcklig intern kontroll och återredovisning till fullmäktige. Revisorerna har i uppdrag att granska verksamhet, intern kontroll och räkenskaper samt pröva om verksamheten bedrivits enligt fullmäktiges uppdrag och mål samt de lagar och föreskrifter som gäller för verksamheten. Granskningen har utförts enligt kommunallagen och god revisionssed i kommunal verksamhet. Granskningen har genomförts med den inriktning och omfattning som behövs för att ge rimlig grund för bedömning och ansvarsprövning.

Vår granskning för år 2017 visar att styrelsen agerat med anledning av våra iakttagelser i 2016 års granskning. Brister som identifierades år 2016 är åtgärdade eller på väg att bli åtgärdade.

- **Vi bedömer** sammantaget att styrelsen i Kommunalförbundet svenskt ambulansflyg bedrivit verksamheten på ett ändamålsenligt och från ekonomisk synpunkt tillfredsställande sätt.
- **Vi bedömer** att räkenskaperna i allt väsentligt är rättvisande.
- **Vi bedömer** att styrelsens interna kontroll var tillräcklig.
- **Vi bedömer** att resultatet enligt årsredovisningen är förenligt med de finansiella mål och verksamhetsmål som fullmäktige beslutat.

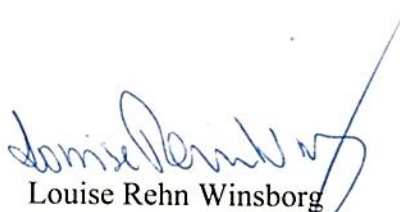
Vi tillstyrker att fullmäktige beviljar ansvarsfrihet för styrelsen och enskilda ledamöter.

Vi tillstyrker att fullmäktige godkänner förbundets årsredovisning för år 2017.

Stockholm den 20 mars 2018

Kenneth Strömberg

Louise Rehn Winsborg

Vi åberopar bifogade rapporter:

- Granskning av delårsrapport 2017-08-31 – Finansiell del
- Granskning av redovisad måluppfyllelse i delårsrapport 2017-08-31
- Granskning avseende räkenskapsåret 2017
- Grundläggande granskning år 2017

A handwritten signature in blue ink, consisting of a stylized 'S' followed by 'RW'.

Årsredovisning 2017

FÖRSLAG ÅRSREDOVISNING 2017
DIARIENUMMER: KSA 7–2018
DATUM 2018-03-15

KOMMUNALFÖRBUNDET SVENSKT AMBULANSFLYG
ORGANISATIONSNUMMER 222000–3152

Innehållsförteckning

1	SAMMANFATTNING.....	3
2	FÖRVALTNINGSBERÄTTELSE	4
2.1	Ändamål	4
2.2	Medlemmar	4
2.3	Styrelsen	4
2.4	Förtroendevalda revisorer	5
2.5	Beredningsgruppen.....	5
2.6	Viktiga händelser under perioden	6
2.7	Måluppfyllelse	8
2.8	Riskbedömning avseende måluppfyllelse.....	11
2.9	Förväntad utveckling	12
2.10	Väsentliga personalförhållanden	13
2.11	Driftredovisning.....	13
2.12	Samlad bedömning om god ekonomisk hushållning.....	17
3	RÄKENSKAPER	18
3.1	Redovisningsprinciper.....	18
3.2	Resultat och balansräkning.....	20
3.3	Kassaflödesanalys	22
3.4	Noter.....	23

1 SAMMANFATTNING

Styrka genom samordning

För fem år sedan slog utredningen "Vård på vingar" fast att ambulansflyget i Sverige behöver samordnas. Luftburen vård med hög medicinsk säkerhet är många gånger livsavgörande vid svåra, komplicerade eller ovanliga sjukdoms-/olycksfall. Alla ska ha likartade möjligheter till snabb och adekvat vård vid en högspecialiserad klinik, eller få akut hjälp vid en allvarlig händelse eller katastrof, oberoende av var i landet de bor eller vistas. För att uppnå detta beslutade Sveriges samtliga regioner och landsting år 2016 att bilda Kommunalförbundet Svenskt Ambulansflyg (KSA).

Avsikten är att skapa samordningsvinster och stordriftsfördelar. När vi alla arbetar tillsammans som en enhet blir lösningarna både bättre och mer kostnadseffektiva, samtidigt som patientsäkerheten stärks och jämlikheten över landet förbättras. Samordnad flygverksamhet ger också miljövinster, då gemensam logistik optimerar flygrutter och minimerar "tomflygningar".

Detta är kommunalförbundets andra verksamhetsår och för närvarande pågår förberedelser och planering inför verksamhetsstarten, som beräknas ske i slutet av 2020. Styrelsen har under året lagt stort fokus på att få styrande dokument, såsom internkontrollplan, prismodell och ekonomisystem på plats. Upphandling och leverans av medicinteknisk utrustning har också slutförts under 2017.

På grund av en överklagan av flygplansupphandlingen riskerar driftsstarten tyvärr försenas gentemot ursprunglig plan. Ärendet ligger nu hos förvaltningsrätten i Uppsala. Vår förhoppning är att ärendet skall avgöras så snart som möjligt och med positivt utfall för förbundets räkning, så att vi kan gå vidare i processen och bland annat upphandla den privata operatör som skall drifva flygverksamheten.

Börje Wennberg
Styrelsens ordförande

Annika Tännström
Styrelsens vice ordförande

2 FÖRVALTNINGSBERÄTTELSE

2.1 Ändamål

Förbundets ändamål är att för medlemmarna tillhandahålla ambulansflyg. Förbundets syfte är att effektivisera ambulansflyg för att öka patientnyttan och patientsäkerheten genom samordning av gemensamma resurser. För 2017 innebar det bland annat att starta och genomföra en upphandling av flygplan för ambulanstransport och starta en upphandling av operatör.

2.2 Medlemmar

Förbundets medlemmar består av samtliga Sveriges landsting och regioner:

Stockholms läns landsting, Region Uppsala, Landstinget Sörmland, Region Östergötland, Region Jönköpings län, Region Kronoberg, Landstinget i Kalmar län, Region Gotland, Landstinget Blekinge, Region Halland, Västra Götalandsregionen, Landstinget i Värmland, Region Örebro län, Region Västmanland, Landstinget Dalarna, Region Gävleborg, Landstinget Västernorrland, Region Jämtland Härjedalen, Västerbottens läns landsting, Region Norrbotten, Region Skåne.

2.3 Styrelsen

Styrelsen utgörs av sju ledamöter och sju ersättare där alla Sveriges sjukvårdsregioner är representerade.

Namn	Parti	Landsting/Region
Ordförande		
Börje Wennberg	(S)	Region Uppsala
Vice ordförande		
Annika Tännström	(M)	Västra Götalandsregionen
Ledamöter		
Anders Åkesson	(MP)	Region Skåne
Marie Ljungberg-Schött	(M)	Stockholms läns landsting
Malin Wengholm	(M)	Region Jönköpings län
Maria Stenberg	(S)	Region Norrbotten
Peter Olofsson	(S)	Västerbottens läns landsting
Ersättare		
Alexander Wendt	(M)	Landstinget i Blekinge

Namn	Parti	Landsting/Region
Jim Aleberg	(S)	Västra Götalandsregionen
Stefaan de Maecker	(MP)	Region Gotland
Marcus Eskdahl	(S)	Region Jönköpings län
Fredrik Larsson	(M)	Landstinget i Värmland
Ann-Marie Johansson	(S)	Region Jämtland Härjedalen
Nicklas Sandström	(M)	Västerbottens läns landsting

Val av ledamot i styrelsen görs av fullmäktige, efter nominering från respektive sjukvårdsregion. Styrelsen har under 2017 genomfört sex ordinarie sammanträden på SKL i Stockholm och ett extra sammanträde på Arlanda flygplats.

2.4 Förtroendevalda revisorer

Namn	Parti	Landsting/Region
Louise Rehn Winsborg	(M)	Region Skåne
Kenneth Strömberg	(S)	Stockholms läns landsting

2.5 Beredningsgruppen

2.5.1 Medlemmar

Beredningsgruppen utgörs av sju tjänstemän där alla Sveriges sjukvårdsregioner är representerade.

Namn	Landsting/Region
Ordförande	
Anders Sylvan	Västerbottens läns landsting
Medlemmar	
Ann-Eva Askensten	Stockholms läns landsting
Bengt Jakobsson	Region Norrbotten
Göran Angergård	Region Gävleborg
Per Lindnér	Västra Götalandsregionen
Poul Kongstad	Region Skåne
Tomas Vibble	Region Jönköpings län

Beredningsgruppen genomförde sex möten under 2017, varav två var fysiska möten på Arlanda flygplats och de andra genomfördes som videomöten.

2.6 Viktiga händelser under perioden

2.6.1 Upphandlingar

Under 2017 startades upphandlingen av flygplan för ambulanstransport. Svenskt Ambulansflyg upphandlar sex stycken flygplan, med option på ytterligare fyra stycken. Tilldelningen av upphandlingen gick till Pilatus Aircraft Ltd. Ordern är värd knappt 74 miljoner dollar. Tilldelningsbeslutet överprövades den 13 november. Den rättsliga processen fortgår.

Förbundet startade under hösten 2017 arbetet med upphandling av operatör. Operatören ska ansvara för operativ drift och tekniskt underhåll. Upphandlingsfrågor hanteras enligt avtal av Region Uppsala och en sammansatt expertgrupp bestående av nödvändiga kompetenser.

MTP upphandlades åt KSA av Västerbottens läns landsting (VLL) och KSA fattade tilldelningsbeslut i september 2016. Upphandlingen av MTP gav mycket bra utrustning, fullt ut modern och till förmånliga priser, speciellt avseende Oxylog 3000 plus. Detta kombinerat med en beräknad överlevnadstid på den medicintekniska utrustningen på 7–10 år och att en flygplansleverantör skulle behöva ha tillgång till avsedd MTP under tidigt stadiet av tillverkningen gjorde sammantaget att VLL föreslog KSA att fullfölja inköpet under 2017, till trots att planerad driftstart var 2020. Leveranser av MTP påbörjades under 2017 och beräknas vara slutförda hösten 2018. VLL står för mottagningskontroll och kommer enligt avtal med förbundet också att stå för lagring och underhåll. Den medicintekniska utrustningen utgörs av certifierade produkter för säker användning i flygmiljö och består av ventilator Oxylog 3000 plus, patient-övervakningsmonitor/defibrillator Corpuls 3 och infusionssystem för intravenös administration av läkemedel Braun Space.

2.6.2 Projekt

Projektet med att etablera en flygkoordineringscentral som ska kunna ta emot beställningar, prioritera uppdrag och se till att de genomförs på bästa sätt med hänsyn till både medicinska och operativa förutsättningar genomförs i samarbete med VLL. De är också samarbetspartner för genomförandet av etablering av organisationer och system för sjuksköterskebemanning och underhåll av medicintekniska produkter. Avtal som reglerar samarbetet ingicks under 2017.

Förbundet har under 2017 startat utredning för färdigställande av basernas hangarer och faciliteter.

Under året har förbundet även startat en utredning som avser att analysera flygplatserns nuvarande beredskapslösningar och jämföra dessa med verksamhetens behov av öppna flygplatser runt om i Sverige.

2.6.3 Baser

Placeringen av verksamhetens beredskapsbaser fastställdes i april 2017 av fullmäktige till; Umeå, Stockholm/Arlanda och Göteborg/Landvetter. Styrelsen beslutade därefter att samtliga baser ska ha

dygnet runt beredskap och kort aktiveringstid. Baserat på besluten som tagits och med stöd av kompetens inom VLL har förbundet tagit fram en behovsanalys för verksamhetens hangarer och bas-faciliteter på de aktuella baserna. Förbundet har även ingått avtal med VLL för fortsatt samarbete där uppdraget är att utreda kostnader och ta fram tidsplan för etablering av ändamålsenliga lokaler.

2.6.4 Reviderad förbundsordning

Fullmäktige antog den reviderade förbundsordningen som bland annat innehåller en förändrad prismodell för uppstartsperioden (fram till planerad verksamhetsstart) och en indexering av maximalt lånebelopp räknat från år 2015. Den reviderade förbundsordningen fastställdes under 2017 av samtliga medlemmar, i sina respektive landsting/regionfullmäktige.

2.6.5 Finansiering av flygplan

Ekonomidirektörsnätverket SKL rekommenderade förbundet under 2016 ett finansieringsalternativ som innebar att varje landsting och region lånade ut sin andel till förbundet, där andelen baserades på antal invånare och att samma villkor skulle gälla för alla. Förbundsstyrelsen fastställde principerna i modellen varefter Ekonomidirektörsnätverket vid SKL arbetat fram detaljerna. Samtliga Sveriges landsting/regioner beslutade under året att godkänna utlåning till förbundet.

2.6.6 Information och kommunikation

Förbundet har under perioden utökat sin sändlista för nyhetsbrev. Förbundet genomförde under hösten en informationsdag i Stockholm för samtliga kontaktpersoner.

Förbundet har deltagit i olika fora i Sverige där information delats och frågor besvarats.

Förbundet har genom samarbete med Kommunalförbundet Avancerad Strålbehandling fått tillgång till en kommunikatör som vid behov kommer att arbeta med kommunikationsfrågor inom Svenskt Ambulansflyg.

2.6.7 Internkontroll, förbättring och ledningssystem

Förbundet har under 2017 fastställt en internkontrollplan och implementerat ett internkontrollsystem. Systemet utgör en del av ett övergripande ledningssystem som ska förenkla förbundets administrativa arbete samt säkerställa att arbetet bedrivs effektivt och med låg risk. Ledningssystemet är under utveckling.

Förbundet har genomfört en utökad kontroll inom området ekonomiadministrativa system, där kontroller gjorts inom ett antal områden baserat på risk och med hjälp av checklistor. Den utökade internkontrollen har resulterat i att en handlingsplan upprättats och åtgärder genomförts.

Förbundsstyrelsen har också fastställt yttrande till revisorer där planerade åtgärder följt revisorernas rekommendationer som lades fram i samband med revideringen av årsbokslutet 2016, och granskningen av delårsrapporten för 2017.

2.6.8 Administration och kansli

Förbundet har under 2017 anställt en handläggare och en controller. Förbundet har etablerat och implementerat; Arbetsordning för fullmäktige, reglemente för styrelsen, reviderad delegationsordning, internkontrollprogram och ett antal rutiner samt policys.

Förbundsdirektören har fortlöpande informerat förbundsstyrelsen om status i samverkansprojekt, upphandlingar, ingångna avtal samt ekonomiska rapporter.

2.7 Måluppfyllelse

2.7.1 Inledning

Verksamheten är under uppbyggnad och förbundets verksamhetsmål för 2017 har därför varit aktivitetsbaserade. Måluppfyllelsen har varit god.

2.7.2 Upphandlingar

Aktivitet	Mål	Uppnått?
Upphandling flygplan	Slutfört 2017-08-01	Uppnått 2017-11-02
Upphandling operatör	Påbörjas 2017-07-01	Uppnått

Flygplansupphandlingen har genomförts med stöd av Region Uppsala och en sammansatt expertgrupp. Tilldelningsbeslut fattades av styrelsen den 2 november. Tilldelningsbeslutet överprövades senare.

Förberedande arbete för operatörsupphandlingen har påbörjats i samarbete med expertgrupp och med stöd ifrån Region Uppsala.

2.7.3 Projektsamarbeten

Aktivitet	Mål	Uppnått?
Avtal med Västerbottens läns landsting	Uppnås 2017-04-01	Uppnått 2017-08-01

Samarbetsavtal mellan förbundet och VLL på plats för projektetablering av flygkoordineringscentralen (FKC), etablering av organisation för sjuksköterskebemanning (SSK), etablering av organisation för underhåll av medicintekniska produkter (MTP) och utredning av hangarer och basfaciliteter (HBF).

2.7.4 Ledningssystem

Aktivitet	Mål	Uppnått?
ISO certifiering	Uppnås 2017-12-31	Pågående

Kvalitets- och miljöledningssystem har påbörjats men upprättas och implementeras efter att erforderliga resurser tillsatts.

2.7.5 Kansli

Aktivitet	Mål	Uppnått?
Anställning handläggare	Uppnås 2017-03-01	Uppnått
Anställning controller	Uppnås 2017-06-01	Uppnått

Handläggare anställd från och med 2017-02-20. Controller anställd från och med 2017-05-29

2.7.6 Styrdokument

Aktivitet	Mål	Uppnått?
Arbetsordning fastställd	Uppnås 2017-05-01	Uppnått
Reglemente fastställd	Uppnås 2017-05-01	Uppnått
Reviderad delegationsordning fastställd	Uppnås 2017-06-01	Uppnått

Arbetsordning och reglemente och fastställdes av fullmäktige 2017-04-06. Reviderad delegationsordning fastställdes av styrelsen 2017-03-09. Internkontrollplan fastställdes av styrelsen 2017-05-11.

Förbundet har under perioden också tagit fram attestordning och genomfört en utökad internkontroll, se 2.6.7 ovan. Ett antal policys har även tagits fram och fastställts.

En reviderad förbundsordning antogs av fullmäktige 2017-04-06. Den reviderade förbundsordningen har fastställts av samtliga medlemmarnas landstings/regionfullmäktige.

2.7.7 Information

Aktivitet	Mål	Uppnått?
Informationsdag	Uppnås 2017-11-01	Uppnått
Öka antalet nyhetsbrev	Uppnås 2017-12-31	Uppnått
Genomföra informationsmöten hos intressenter	Löpande	Löpande

Förbundet har genomfört en informationsdag i Stockholm 2017-10-16. Förbundet har under perioden skickat ut ett antal nyhetsbrev. Ett antal informationsmöten har genomförts på plats hos intressenter i olika fora.

2.7.8 Soliditet och likviditet

Förbundets soliditet uppgick 2017 (2016) till 82 procent (91 procent). Nyckeltalet mäter hur stor andel av tillgångarna som finansieras av eget kapital. Anledningen till att soliditeten minskat är att kortfristiga skulder ökat som en följd av att kostnader i samband med flygplansupphandling inte har fakturerats.

Förbundets kassalikviditet uppgick 2017 (2016) till 614 procent (1361 procent). Nyckeltalet mäter förbundets förmåga att betala de löpande utgifterna. Betalningsförmågan är god.

2.7.9 Balanskravsutredning

Årsbokslutets resultat för perioden uppgår till 2 188 tkr vilket är identiskt med balanskravsresultatet. Lån har inte tagits för att finansiera löpande utgifter, eller tillgångar sålts. I resultatet ingår inte några underskott från tidigare år och inte heller några realisationsvinster.

Sammantaget bedöms att förbundet såväl på kort som lång sikt uppfyller kravet på balans mellan intäkterna och kostnaderna. Balanskravsutredningen visar att villkoren i kommunallagen är uppfyllda.

Tabell balanskravsutredning	UB Helår		
	Utfall 2017	Utfall 2016	Budget 2017
Årets resultat enligt resultaträkningen	2 188	91	193
Årets resultat efter balanskravsjusteringar	2 188	91	193
Balanskravsresultat	2 188	91	193

2.7.10 Finansiella mål

Förbundet ska vid årets slut redovisa ett överskott motsvarande två procent av omsättningen. Vidare ska förbundet klara den löpande driften utan att behöva ta upp lån alternativt begära in kapitaltillskott från medlemmarna.

Sammantaget visar verksamheten på ett överskott motsvarande 2 188 tkr för 2017 vilket är 1 995 tkr över budgeterat mål. Överskottet härstammar huvudsakligen från att samverkanspartner fakturerat mindre än avtalat. Det finns inget ytterligare behov av att begära kapitaltillskott från medlemmarna.

2.8 Riskbedömning avseende måluppfyllelse

Förbundets riskbedömning syftar till att identifiera, kontrollera och minska risker i anslutning till verksamheten. Den intern kontrollplan som upprättats har identifierat ett antal områden, vilket bland annat sammanfattats i texten nedan.

2.8.1 Projektrisk

Risker för projektet bedöms i huvudsak utifrån sannolikheten att förseningar av aktiviteter försvårar måluppfyllelsen i en process, vilket kan få konsekvenser för upprätthållandet av tidsplaner. Inbyggda marginaler och riskreducerande åtgärder resulterar i att allvarligheten av konsekvenser i sådana fall är förhållandevis låg. Överprövningen av tilldelningsbeslutet i flygplansupphandlingen, och den pågående rättsliga processen, innebär att sannolikheten för förseningar i flygplansupphandlingen har ökat. Konsekvensen är en ökad risk för att tidpunkten för planerad driftstart måste justeras.

2.8.2 Likviditetsrisk

Likviditetsrisken bedöms utifrån sannolikheten att förbundet inte kan infria sina betalningsförpliktelser och dess allvarlighet. Vid utgången av året hade förbundet 12 131 tkr som banktillgodohavande. Kassalikviditeten uppgick till 614 procent. Räntekostnaderna är lägre än 2016. Under kommande planperiod faktureras budgeterade kostnader i början av varje år. Givet de aktiviteter som planerats in för 2018 bedöms därför att förbundet sammantaget har goda möjligheter att kunna infria sina gjorda åtaganden och risken därför som acceptabel.

2.8.3 Finansieringsrisk

Finansieringsrisk innebär att kapitalbehovet försvåras eller att lånetaket överskrids. Under hösten har samtliga medlemmar antagit den reviderade förbundsordningen 695 566 tkr. Varje medlem har i sitt fullmäktige fattat beslut om att låna ut medel till förbundet under 2017 och kreditiv/låneram beretts i SEK. Under hösten 2017 har styrelsen fattat beslut om valutasäkringsstrategi då flygplan kommer att

betalas i USD. I och med att tilldelningsbeslutet i flygplansupphandlingen överprövats har avtal med leverantör inte tecknats. Därmed har inte kapital lånats från medlemmarna.

2.8.4 Valutarisk

Förändringar i valutakurser uppstår och kan generera negativ påverkan på resultatet, tillgångarnas värde, lånens storlek och behov av likviditet. För att reducera prisberoendet fattade styrelsen beslut om valutasäkringsstrategi i november. Strategin innebär bland annat att USD ska valutasäkras vid avtalstecknandet. Avtal har inte ingåtts med leverantör eller banker och därför har inte terminer tecknats. Förbundet fortsätter att noggrant följa valutakursens utveckling som om terminer hade tecknats enligt en teoretisk betalplan. Ett fortsatt prisberoende kvarstår vilket innebär att investeringens storlek kommer att avgöras av framtida, ännu ej kända, USD/SEK-kurser. Analysen visar att det finns en påtaglig risk som en följd av att avtal inte tecknats.

2.8.5 Ränterisk

Med ränterisk avses varaktiga förändringar i marknadsräntor och dess negativa påverkan på kassaflödet. Exponeringen för förbundet uppstår först när lån erhålls från medlemmar. Lån från medlemmarna knyts till STIBOR-ränta. Lån har inte begärts av medlemmarna då flygplansupphandlingens tilldelningsbeslut överprövats. Vad gäller budget 2017 med plan 2018–2019 bedöms effekt av ökad ränta utöver budget som marginell. Sammantaget bedöms risken som acceptabel.

2.8.6 Kredit-/motpartsrisk

Bedömningen baserar sig på risken att en motpart inte kommer att fullfölja sina åtaganden i form av betalningar till förbundet. Den reviderade förbundsordningen är antagen av samtliga medlemmars fullmäktige där medlems andelskapital uppgick till 1 krona vid kommunalförbundets bildande. Budget för 2018 med plan 2019–2020 är beslutad där ingångna avtal under 2017 borgar för en stabilitet vad gäller kostnadsutveckling även under planperioden. Bank- och leverantörsavtal vad gäller flygplan har inte ingåtts. Som en följd är kreditiv/låneram upprättad men inte avtalade med medlemmarna. Analysen visar att medlemmarnas möjlighet att kunna fullfölja sina åtaganden är god. Sammantaget bedöms risken som acceptabel.

2.9 Förväntad utveckling

Uppbyggnaden av verksamheten består av ett balanserat genomförande av delprojekt och processer. Delprojekt och processer är sammanlänkade och i många avseenden beroende av varandra. Utgången av den rättsliga processen avseende överprövningen av tilldelningsbeslutet i flygplansupphandlingen går inte att föregripa. Den förväntade utvecklingen av förbundets verksamhet beskrivs utifrån ett scenario som av förbundet bedöms som troligt.

Förbundet förväntar sig att flygplanstillverkningen efter avtalsteckning startar efter sommaren 2018. Annonsering av operatörsupphandlingen planeras följa tätt efter detta. Avtal förväntas ingås med hyresvärd avseende etablering av beredskapsbaser i Umeå (UME), Stockholm (ARN) och Göteborg (GOT) under samma period. Samarbetsprojektet med inblandade landsting och regioner för sjuksköterskebemanningen (SSK) formaliseras bättre, och informationsträffar genomförs runt om i landet. Kansliet tillför resurser och kompetens inom nödvändiga områden, och beslut om framtida placering tas tidigt under året varefter kansliet flyttar in i nya mer ändamålsenliga lokaler än de nuvarande. Efter att förbundets nya utökade kansli är på plats så kan bland annat ledningssystemet färdigställas och förbundet bli miljö- och kvalitetscertifierat enligt ISO standarden senare under året. Utredning och analys av beredskap och öppettider på Sveriges flygplatser färdigställs.

Under 2019 förväntas operatörsupphandling vara genomförd, något senare än tidigare planerat på grund av överprövningen av tilldelningsbeslutet i flygplansupphandlingen. Tillhörande genomförandeplan förväntas startas efter detta. Flygplanstillverkningen fortgår och förbundet bedriver uppföljningsarbete genom närvarande i projektet på olika sätt.

År 2020 närmar sig driftstarten, men när den kommer att ske är på grund av överprövningen av tilldelningsbeslutet i flygplansupphandlingen svår att bedöma. Flygkoordineringscentralens (FKC) personal rekryteras och utbildas. Centralen färdigställs och börjar genomföra övningar i samarbete med förbundet och operatör. Sjuksköterskor rekryteras och börjar utbildas. Flygplansleveranser styr när operatörens genomförandeplan slutförs, och slutligen när verksamheten övergår från att vara under uppbyggnad till att gå i skarp drift.

2.10 Väsentliga personalförhållanden

Förbundet har under 2017 ökat antalet anställda från en till tre heltidsanställda. Ingen sjukfrånvaro har registrerats under året.

2.11 Driftredovisning

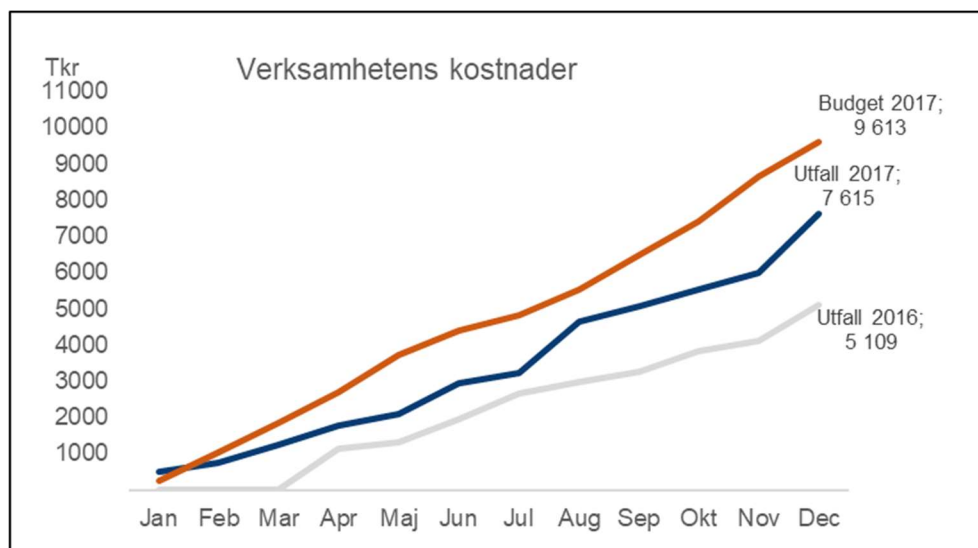
2.11.1 Allmänt

Förbundets verksamhet under året präglades av uppbyggnad av verksamheten samt upphandling av flygplan. Som en följd av att samverkanspartner fakturerat mindre än avtalat har detta medfört ett överskott motsvarande 2 188 tkr (22 procent). År 2016 uppgick överskottet till 91 tkr (2 procent). Resultatet har sedan delårsrapporten väsentligt förbättrats, vilket huvudsakligen beror på att samverkanspartners fakturerat mindre än avtalat men också på att personalkostnaderna varit lägre.

Resultaträkning, Tkr	Not	Helår			Avvikelse %	
		Utfall 2017	Utfall 2016	Budget 2017	Prognos DÅR 2 2017	Kvar av årsbudget
Verksamhetens intäkter						
Verksamhetens kostnader		7 615	5 109	9 613	9 292	21%
Personalkostnader	1	3 921	2 515	4 388	4 246	11%
Konsult- och projektkostnader	2	2 386	1 502	3 830	3 633	38%
Övriga kostnader	3	1 308	1 092	1 395	1 413	6%
Avskrivningar	4	19	1	18	15	-7%
Verksamhetens nettokostnader		7 634	5 109	9 631	9 307	21%
Medlemsbidrag	5	9 823	5 202	9 823	9 823	0%
Finansiella kostnader	6	1	2	0	2	0%
PERIODENS/ÅRETS RESULTAT		2 188	91	193	515	

2.11.2 Verksamhetens kostnader

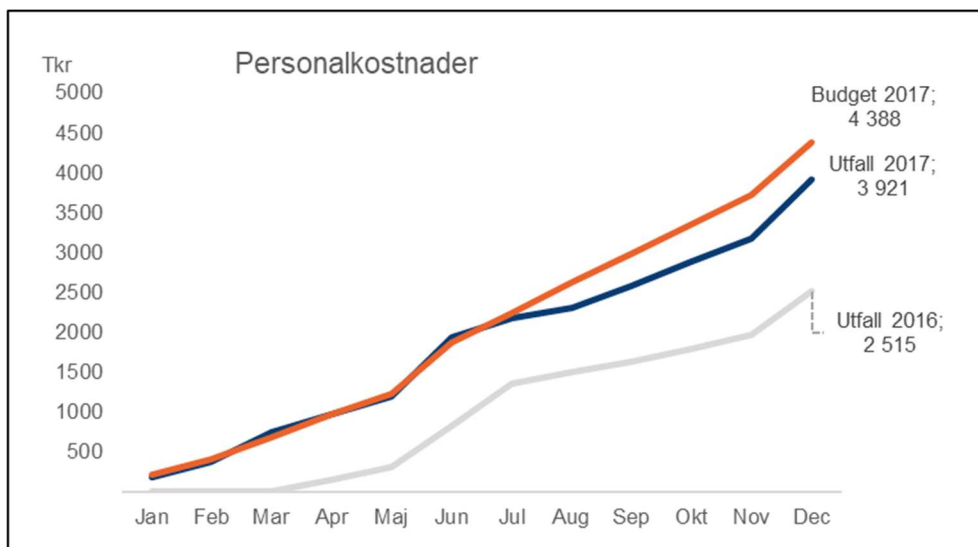
Verksamhetens kostnader för året 2017 (2016) uppgår till 7 615 tkr (5 109 tkr). Skillnaden mot 2016 beror huvudsakligen på ökade konsult- och projektkostnader samt personalkostnader. I förhållande till budget 2017 är verksamhetens kostnader 1 998 tkr lägre än utfallet. Det senare som en följd av att samverkanspartners fakturerat mindre än avtalat.

2.11.3 Personalkostnader

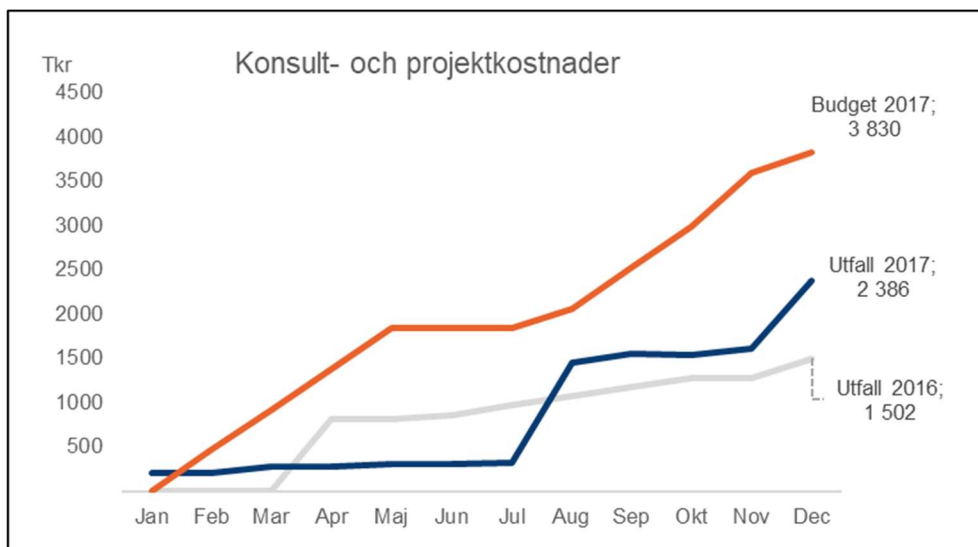
Personalkostnaderna uppgår 2017 (2016) till 3 921 tkr (2 515 tkr). Förändringen mellan åren beror på att antalet anställda ökat från en person till tre. Av diagrammet, framgår att utfallet för 2017 är 467 tkr

lägre än lagd budget. Anledningen är färre antal månadslöner än budgeterat vilket medför lägre följdkostnader som löneskatt, sociala avgifter och pensioner. Ingen sjukfrånvaro har noterats under perioden.

2.11.4 Konsult- och projektkostnader

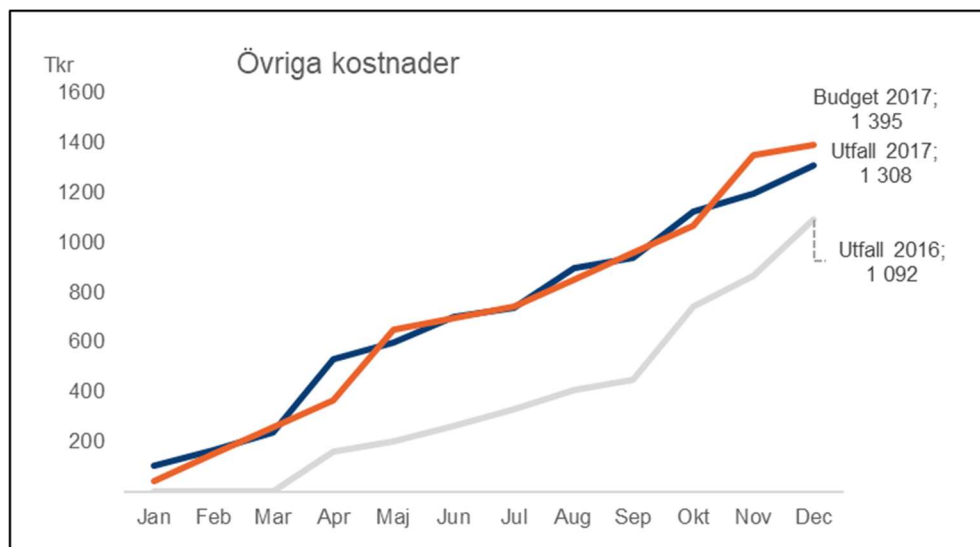
Konsult- och projektkostnader uppgår 2017 (2016) till 2 386 tkr (1 502 tkr). Anledningen till att utfallet under året varit betydligt lägre beror på att samverkanspartners fakturerat 1 444 tkr mindre än budgeterat.

2.11.5 Övriga kostnader

Övriga kostnader består till exempelvis av informationskostnader, lokalhyra, el, städning och kontorsmaterial. Sammantaget uppgår kostnaderna för 2017 (2016) till 1 308 tkr (1 092 tkr). Orsaken

till att kostnaderna är högre än 2016 beror huvudsakligen på utökad aktivitet gentemot medlemmar samt till intressenter riktade informations- och utbildningsdagar. I förhållande till budget är övriga kostnader 87 tkr lägre.

2.11.6 Avskrivningskostnader

Avskrivningskostnaden för 2017 (2016) uppgår till 19 tkr (1 tkr) och beror främst på investeringar som avser etableringen av kontoret samt den digitala miljön.

2.11.7 Medlemsbidrag

Medlemsbidraget uppgick 2017 (2016) till 9 823 tkr (5 202 tkr) vilket överensstämmer med budget för 2017.

2.11.8 Finansnetto

Finansnettot 2017 (2016) uppgick till 1 tkr (2 tkr), vilket beror på lägre räntekostnader för leverantörer som en följd av ett fokuserat arbete vad gäller avtalsöverenskommelser och bearbetning av leverantörer med kortare betalningsdagar än 30 dagar.

2.11.9 Likviditet

Likviditet uppgår per 31 december 2017 (2016) till 12 131 tkr (10 454 tkr). Det är 1 140 tkr bättre än lagd likviditetsprognos som indikerade ett saldo på 10 691 tkr vid årets slut.

2.11.10 Lån från medlemmar

Samtliga medlemmars fullmäktige har fastställt den reviderade förbundsordningen vilket inkluderar indexberäkning från 2015 års prisnivå. Det innebär att maximalt lånebelopp som får upptas av förbundet ökat från 600 000 tkr till 695 566 tkr.

Förbundet har under 2017 förberett ärendet för påskrift av medlemmarna.

2.11.11 Pensioner och pensionsskuld

Pensionsskulden administreras av KPA. Prognosen visar att pensionskostnaderna ökar för att sedan stabiliseras fram till år 2020. Pensionsgrundande lön över 7,5 basbelopp ingår i den generella pensionsavsättningen.

2.11.12 Investeringar

Delårets investeringar uppgick till 1 783 tkr (47 tkr), varav pågående investeringsprojekt uppgick till 1 703 tkr och avser medicintekniska produkter. Eftersom verksamheten är under uppbyggnad är investeringsvolymen högre än avskrivningsnivå.

2.12 Samlad bedömning om god ekonomisk hushållning

Förbundsfullmäktiges beslut om mål och riktlinjer ligger till grund för den fastställda reviderade budgeten för 2017. För förbundet innebär det att verksamhetsmålen ska nå inom ramen för den löpande driften och utan att behöva ta upp lån alternativt begära in kapitaltillskott från medlemmarna. Förbundet ska vid årets slut redovisa ett överskott motsvarande två procent av omsättningen.

Förbundet redovisar ett överskott motsvarande 2 188 tkr. Vilket huvudsakligen beror på att samverkanspartners fakturerat mindre än avtalat. Något ytterligare kapitaltillskott har inte begärts. En samlad bedömning av verksamhetens målluppfyllelse är att förbundet uppfyller kraven på god ekonomisk hushållning.

3 RÄKENSKAPER

3.1 Redovisningsprinciper

3.1.1 Rättelser av väsentliga fel

I årsbokslutet för 2016 redovisades avsättning för pension under upplupna kostnader och förutbetalda intäkter. Rättelse har skett genom att jämförelsetalen i balansräkning för upplupna kostnader och förutbetalda intäkter minskat från 367 tkr till 132 tkr samt att motsvarande skillnad på 234 tkr redovisas under egen rubrik, avsättningar. Posterna påverkar inte balansräkningens omslutning.

3.1.2 Allmänna redovisningsprinciper

Syftet med räkenskaperna är att ge en rättvisande bild av förbundets finansiella ställning. Årsredovisningen är upprättad i enlighet med lagen om kommunal redovisning. Förbundet följer rekommendationer utgivna av Rådet för kommunal redovisning (RKR) och i övrigt god redovisningssed. Redovisningsprinciperna har förtydligats vad gäller beloppsgränser medan tillämpningen är densamma som i årsbokslutet för 2016. Nedan beskrivs vissa principer för att öka förståelsen för bokslutet.

3.1.3 Ny lagstiftning på väg 2019

Den 20 mars förväntas regeringen anta propositionen om ny kommunal redovisningslag. Den nya lagstiftning som är på väg innebär ett antal saker som tex att tyngdpunkt läggs på att såväl kommuner som landsting ska ha en ökad jämförbarhet. Som en följd har en särskild genomgång gjorts i syfte att säkerställa att poster redovisas enligt kontoplan LBAS2013. Det innebär också att förbundet för att underlätta framtida jämförelser lämnar notupplysning om årets förändring av förpliktelser samt kostnad för revisionsarvoden och övriga revisionsersättningar.

3.1.4 Periodiseringsprinciper

I syfte att nå en rättvisande bild av förbundets resultat och finansiella ställning för årsbokslutet har ett antal principer använts. Huvudprincipen är att utgifter kostnadsförts till den period då förbrukning skett samt inkomster intäktsförts till den period som intäkten genererats. Konsekvens-, väsentlighets- samt försiktighetsprincipen har tillämpats på så sätt att periodisering av en kostnad sker först när ett helt prisbasbelopp uppnåtts under året.

3.1.5 Lönekostnader

Semesterlöneskulden består av semesterdagar som inte är uttagna. Kostnader för styrelsearvoden och semesterlöner är periodiserade till rätt period. Den särskilda löneskatten på pensionskostnader har periodiserats.

3.1.6 Avskrivningstider

Anläggningstillgångar har i balansräkningen upptagits till ursprungligt anskaffningsvärde med avdrag för årlig värdeminskning. Avskrivningarna beräknas på anläggningstillgångarnas anskaffningsvärde.

För varje anläggningstillgång beräknas relevant avskrivningstid där den ekonomiska livslängden utgör grunden. Följande avskrivningstider tillämpas för materiella anläggningstillgångar:

- Maskiner och inventarier 5 år
- IT-utrustning 3 år

Vad gäller pågående investeringar i medicinteknisk utrustning aktiveras dessa i samband med att produkterna tas i drift. För mer information läs avsnitt 2.6.1.

3.1.7 Gränsdragning mellan investering och kostnad

Tillgångar klassificeras som anläggningstillgångar när tillgången är avsedd för stadigvarande bruk, nyttjas minst tre år och överstiger gränsen för mindre värde motsvarande ett halvt prisbasbelopp, exklusive moms. Tillämpningen av beloppsramen omfattar anskaffningar av inventarier som har ett naturligt samband eller som kan anses ingå som ett led i en större inventarieinvestering.

3.1.8 Fordringar och skulder

Fordringar och skulder värderas till det belopp varmed de beräknas inflyta.

3.1.9 Pensioner

Förbundet har juridiska förpliktelser att till anställda utge ersättning efter anställningens slut i form av pension. Dessa förpliktelser har i sin helhet intjänats efter 1998 vilket innebär att dessa i enlighet med RKR 7.1 redovisas som ansvarsförbindelser. Avsättningar har beräknats och motpartsavstämning skett med KPA Pension AB på individnivå för samtliga anställda.

3.1.10 Hyra-/leasingavtal

Förbundet har ett operationellt leasingavtal för förmånsbil där kostnaden löper med avtalet. Avtalet är uppsägningsbart inom loppet av tre år och ska därför inte särskilt specificeras.

3.1.11 Kassaflödesanalys

Det redovisade kassaflödet omfattar transaktioner som medför in- och utbetalningar. Utformningen visar förändringen av likvida medel från löpande verksamhet, investeringsverksamhet samt finansieringsverksamhet.

3.2 Resultat och balansräkning

Resultaträkning, Tkr		Helår		Avvikelse %	
	Not	Utfall 2017	Utfall 2016	Budget 2017	Kvar av årsbudget
Verksamhetens intäkter					
Verksamhetens kostnader		7 615	5 109	9 613	21%
Personalkostnader	1	3 921	2 515	4 388	11%
Konsult- och projektkostnader	2	2 386	1 502	3 830	38%
Övriga kostnader	3	1 308	1 092	1 395	6%
Avskrivningar	4	19	1	18	-7%
Verksamhetens nettokostnader		7 634	5 109	9 631	21%
Medlemsbidrag	5	9 823	5 202	9 823	0%
Finansiella kostnader	6	1	2	0	0%
PERIODENS/ÅRETS RESULTAT		2 188	91	193	

Balansräkning, UB TKR		Helår	
		Utfall 2017	Utfall 2016
	Not		
Tillgångar			
Anläggningstillgångar			
Materiella anläggningstillgångar	7	1 811	47
S:a anläggningstillgångar		1 811	47
Omsättningstillgångar			
Kortfristiga fordringar	8	668	368
Kassa och Bank	9	12 131	10 454
S:a omsättningstillgångar		12 800	10 821
S:A TILLGÅNGAR		14 610	10 868
Eget kapital, avsättningar och skulder			
Eget kapital			
Eget kapital	10	12 026	9 838
Periodens/årets resultat		2 188	91
S:a eget kapital		12 026	9 838
Avsättning pension	11	499	234
Skulder			
Kortfristiga skulder	12	2 085	795
S:a skulder		2 085	795
S:A EGET KAPITAL, AVSÄTTNINGAR OCH SKULDER		14 610	10 868
Ställda säkerheter		Inga	Inga
Ansvarsförbindelser		Inga	Inga

3.3 Kassaflödesanalys

Kassaflödesanalys, TKR	Helår	
	Utfall 2017	Utfall 2016
Löpande verksamhet		
Periodens/årets resultat	2 188	91
Justering för poster som inte ingår i kassaflödet	0	0
Avskrivningar	19	1
Avsättningar	265	234
Medel från verksamhet före förändring av rörelsekapital	2 472	326
Ökning(-) minskning (+) kortfristiga fordringar	-301	-368
Ökning (+) minskning (-) kortfristiga skulder	1 289	795
Kassaflöde från den löpande verksamheten	3 461	754
Investeringsverksamhet	0	0
Investering i materiella anläggningstillgångar	-1 783	-47
Kassaflöde från investeringsverksamhet	-1 783	-47
Finanseringsverksamhet		
Inbetalningen av andelskapital	0	9 747
Kassaflöde från finanseringsverksamheten	0	9 747
Årets kassaflöde	1 678	10 454
Likvida medel vid årets början	10 454	0
Likvida medel vid årets slut	12 131	10 454

3.4 Noter

Not 1 Medelantal anställda, sjukdagar, löner, andra ersättningar och sociala kostnader m.m.

	Helår	
	Utfall 2017	Utfall 2016
Medelantal anställda	3	1
Antal sjukdagar	0	0
Löner, arvoden och förmåner	2 540	1 808
Sociala och andra avgifter enligt lag och avtal	908	497
Pensionskostnader	374	189
Övriga personalkostnader	99	22
Totala personalkostnader	3 921	2 515

Arvodesreglementet baseras på VLL:s reglemente däribland annat förtorendevalda revisorers arvode ingår. Övriga personalkostnader består huvudsakligen av rekryteringskostnader samt utbildning.

Not 2 Konsult- och projektkostnader

Av totalt 2 386 tkr (1 502 tkr) för 2017 (2016) avser 2 086 tkr (1 471 tkr), 89 % (98 %) inköp baserade på samverkansavtal med andra medlemmar eller kommunalförbund.

Not 3 Upplýsningar om revisionskostnader

	Helår	
	Utfall 2017	Utfall 2016
Sakkunniga revisorers revisionsuppdrag	358	57
Övriga ersättningar	83	16
Totalt revisionsarvode och kostnadsersättningar	441	73

Revisionens framlagda budget beslutas av fullmäktige. Kostnaderna för 2017 som har belastats med motsvarande 180 tkr som avser 2016 (arvode 148 tkr samt övrig ersättning 32 tkr). Förtroendevaldas kostnader redovisas enligt LBAS2013 som övriga arvoden och därtillhörande ersättningar.

Not 4 Av- och nedskrivningar av anläggningstillgångar

	Helår	
	Utfall 2017	Utfall 2016
Avskrivningar som avser administration	20	1
Totala avskrivningar	20	1

Not 5 Medlemsbidrag och andelskapital

	Medlemsbidrag tkr	
	Utfall 2017	Utfall 2016
Stockholm Läns Landsting	1 090	630
Region Uppsala	264	183
Landstinget Sörmland	212	84
Region Östergötland	348	243
Region Jönköpings län	297	42
Region Kronoberg	199	84
Landstinget i Kalmar län	248	84
Region Gotland	64	45
Landstinget Blekinge	107	70
Region Skåne	722	406
Region Halland	210	112
Västra Götalandsregionen	1 087	504
Landstinget i Värmland	387	42
Region Örebro län	247	42
Region Västmanland	187	70
Landstinget Dalarna	491	140
Region Gävleborg	363	112
Landstinget Västernorrland	386	271
Region Jämtland Härjedalen	706	493
Västerbottens Läns Landsting	828	579
Region Norrbotten	1 381	966
Medlemsbidrag	9 823	5 202

Under uppbyggnad av förbundets verksamhet fördelas förbundets kostnader mellan medlemmar utifrån yta (55%) och invånarantal (45%).

Not 6 Finansiella poster

	Helår	
	Utfall 2017	Utfall 2016
Finansiella kostnader	1	2
Finansiella poster	1	2

Not 7 Materiella anläggningstillgångar

	UB Helår	
	Utfall 2017	Utfall 2016
Maskiner och inventarier		
Ingående anskaffningsvärde	47	0
Årets förändring	0	0
- anskaffningar	38	47
-utrangering	0	0
Utgående ackumulerade anskaffningsvärden	85	47
Ingående avskrivningar	-1	0
Årets förändringar		
- Avskrivningar	-15	-1
Utgående ackumulerade avskrivningar	-16	-1
Utgående restvärde enligt plan	69	46
IT-utrustning		
Ingående anskaffningsvärde	0	0
Årets förändring	0	0
- anskaffningar	43	0
-utrangering	0	0
Utgående ackumulerade anskaffningsvärden	43	0
Årets förändringar		
- Avskrivningar	-5	0
Utgående ackumulerade avskrivningar	-5	0
Utgående restvärde enligt plan	38	0
Medicinteknisk utrustning		
Pågående investering	1 703	0
Ingående värde	0	0
Redovisat värde vid periodens/årets slut	1 811	46

Not 8 Fordringar

	UB Helår	
	Utfall 2017	Utfall 2016
Kundfordringar	0	0
Mervärdesskattfordringar	645	345
Övriga kortfristiga fordringar	0	22
Upplupna intäkter och förutbetalda kostnader	23	0
varav förutbetalda hyreskostnader	17	0
varav förutbetalda leasingavgifter	6	0
S:a fordringar	668	368

Not 9 Kassa bank

	UB Helår	
	Utfall 2017	Utfall 2016
Bank	12 131	10 454
S:a kassa och bank	12 131	10 454

Not 10 Eget kapital

	UB Helår	
	Utfall 2017	Utfall 2016
Ingående eget kapital	9 838	9 747
Periodens/årets resultat	2 188	91
Utgående eget kapital	12 026	9 838

Not 11 Pensionsförpliktelser

	UB Helår	
	Utfall 2017	Utfall 2016
Ingående avsättning	234	0
Nyintjänad pension	174	189
Finansiell kostnad	0	0
Förändring av löneskatt	91	46
Utgående avsättningar för pensioner	499	234

Not 12 Kortfristiga skulder

	UB Helår	
	Utfall 2017	Utfall 2016
Leverantörsskulder	708	493
Personalens skatter och avgifter	148	170
Upplupna kostnader och förutbetalda intäkter	1 229	132
varav upplupna revisionskostnader	235	55
varav upplupna kost samarbetspartners	532	0
varav upplupna sem.löner- och arvodeskost.	352	23
varav övriga upplupna kostnader	62	55
Kortfristiga skulder	2 085	795

Not 13 Ställda säkerheter, eventalförpliktelser och åtganden

Kommunalförbundet har per 31 december 2017 inga ställda säkerheter, eventalförpliktelser eller åtganden.